

עדכוני פסיקה יוני 2025

עונשין וענישה

1. היסוד העובדתי והיסוד הנפשי:

- **רע"פ 67669-08-24 יהודיע סוכי נ' מדינת ישראל**
רף ההוכחה שנקבע לעבירת ההסתה לאלימות, שהיא עבירת התנהגות, נמוך מרף ההוכחה של עבירות דומות, ביניהן עבירת ההסתה לגזענות. ביחס לעבירת ההסתה לגזענות נדרש יסוד נפשי מיוחד של מטרָה, אך היסוד הנפשי הקבוע בעבירת ההסתה לאלימות הוא של מודעות בלבד. זאת ועוד, הפסיקה קבעה כי גם היסוד ההסתברותי אותו יש להוכיח בעבירת ההסתה לאלימות ('אפשרות ממשית'), הוא ברף נמוך יותר מהמבחן ההסתברותי שקבעה הפסיקה לעניין עבירת ההסתה לגזענות ('ודאות קרובה'). בעניין בן חורין עמד השופט הנדל על המשמעות המעשית של הבחנה זו, תוך שהודגש כי מדובר למעשה בבחירה מודעת של המחוקק, בבואו למקם את נקודת האיזון בין הזכות לחופש הביטוי לבין הגבלתה באמצעות המשפט הפלילי במקרים בהם מתעורר חשש להסטה למעשי אלימות או טרור.
- **ע"פ 53576-09-24 מוחמד ג'סאן אגבאריה נ' מדינת ישראל**
בית המשפט דחה את ערעור המערער על הרשעתו בביצוע עבירה של אי מניעת מעשה טרור, לפי סעיף 26 לחוק המאבק בטרור. נפסק, כי עבירה זו משתכללת בקיומן של נסיבות המקימות לפחות חשד ממשי לכך שעומדת להתבצע עבירת פשע שהיא מעשה טרור. עצימת עיניים כשלעצמה יכולה להקים חזקה בדבר חשד ממשי.
- **ע"פ 6972-23 אריק ישראלי נ' מדינת ישראל**
הלכת הצפיות יכולה לחול כמענה לדרישת היסוד הנפשי בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק הלבנת הון. ודוק, אין לקבוע כלל גורף לפיו הלכת הצפיות תחול על סעיף 3(ב) לחוק בכל מקרה ומקרה. בכל מקרה ומקרה יש להתחשב בכלל השיקולים הרלוונטיים, לרבות רמת התכנון של המעשה; האם מדובר באירוע חד-פעמי או בפעולות חוזרות ונשנות; היקף סכומי הכסף שלא דווחו; וכן נסיבותיו האישיות של הנאשם. כל זאת, בשים לב לנסיבות הקונקרטיות של המקרה בכללותו ובראי תכליתו של חוק איסור הלבנת הון.
- **ע"פ 1001-24 מחמד אבו דאבוס נ' מדינת ישראל**
נקבע, בין היתר, כי בנסיבות העניין, התאונה לא התרחשה "בהיסח הדעת", אלא מדובר בתולדה של התנהלות פזיזה מאין כמותה של המערער; כמו-כן, יש להבטיח שכל מי שנוהג בכבישים באין מורא תוך יצירת סיכון בל יתואר לציבור ולחיי אדם – יידע כי הוא צפוי לענישה מרתיעה, ממשית ומוחשית.

2. עיקרון אחידות הענישה וענישה:

- **ע"פ 2138-24 יעקב סלמן נ' מדינת ישראל**
מעמדו של עקרון אחידות הענישה ככלל יסוד בתורת הענישה, אינו שנוי במחלוקת. אולם הוא חייב לבוא לכלל פשרה עם עקרונות אחרים. כך, לצד השאיפה להגשים באופן המיטבי את עקרון אחידות הענישה, ראוי לעשות זאת מבלי לגרוע מהמשקל שיש לייחס לנסיבות האישיות של העבריין, המשמשות שיקולים לקולה ולחומרה, בהתאם לעיקרון הענישה האינדיבידואלית.
- **ע"פ 4517-24 מדינת ישראל נ' מחמוד איוב**
נקבע, כי במסגרת קביעת העונש, יש לתת ביטוי לכך שבנסיבות העניין, קלות דעתו של המשיב הינה כפסע מאדישות, ויש בכך בכדי להביא להחמרה ניכרת בעונשו.

3. ריצוי עונש מאסר:

- **עפ"ג 39710-02-25 נחום אריה פרסר נ' מדינת ישראל**
מי שהורשע ונגזר דינו נכון שיחל לרצות את עונשו באופן מידי. עם זאת, ביהמ"ש רשאי להורות על עיכוב ביצוע עונשו, אם יש בידו להצביע על נסיבות מיוחדות שיש בהן כדי לגבור

על האינטרס הציבורי באכיפה מיידית של גזר הדין, בשים לב למבחנים שנקבעו בעניין שוורץ.

• **ע"פ 24-12-46448 אושר שלמה נ' מדינת ישראל**

אכן, ניתן למצוא תקדימים לעיכוב ביצוע עונש מאסר גם בנסיבות של הרשעה בעבירות חמורות וגזרי דין לתקופות ארוכות, אולם אלו מקרים נדירים שבהם מצא ביהמ"ש כי מתקיימות נסיבות יוצאות דופן. טענות המבקש לעניין סיכויי ערעורו מתקשות לבסס קיומן של נסיבות יוצאות דופן שיש בהן כדי להצדיק את קבלת הבקשה לעיכוב עונש המאסר אשר נגזר עליו בגין הרשעתו בעבירות מין חמורות.

• **רעב"ס 25-03-8744 עדיאל קורליאנונה נ' שירות בתי הסוהר**

המבקש ריצה 18 חודשי מעצר בהליך פלילי כשבסופו של דבר נגזרו עליו 12 חודשי מאסר בפועל. תקופה של 12 חודשי מעצר קוזה ממשך המאסר שנגזר עליו באותו תיק ברם את יתרת התקופה, בת 6 חודשים, ובניגוד לטענת המבקש, לא ניתן לקזז מתקופת המאסר שנגזרה עליו בתיק קודם בגינו עליו לרצות 16 חודשי מאסר בפועל. סעיף 45(ב) לחוק העונשין, עוסק בסמכות בית המשפט הגוזר את עונשו של מי שכבר נידון לעונש מאסר בתיק אחר, ומסמיך אותו להטיל את העונש בחופף או במצטבר לעונש המאסר הראשון. לצד האמור, כבר נקבע כי "אין זה בסמכותו של השופט בגזר הדין השני לשנות או להפחית מתקופת המאסר שהושתה על הנאשם במסגרת גזר הדין הראשון". ומכאן שבעניינו, בית המשפט בתיק השני לא יכל לנכות את ימי המעצר בתיק זה מתקופת המאסר בתיק הראשון, שכן היה בכך כדי להפחית בדיעבד מתקופת מאסר שהושתה על המבקש במסגרת הליך קודם.

• **ת"ב 25-01-36192 היועצת המשפטית לממשלה נ' דוד מלאך**

נדונה בקשת המדינה להורות כי המשיב יישא בישראל את יתרת תקופת המאסר שהוטלה עליו בארצות הברית (בעקבות הרשעתו בעבירה של קשירת קשר לבצע הלבנת הון), ולצדה בקשת האסיר להורות על קיצור תקופת מאסרו; נקבע, כי במצב הדברים הרגיל יש לתת לגזר הדין של המדינה הזרה תוקף מלא, והסדר קיצור העונש המעוגן בחוק לנשיאת עונש מאסר במדינת אזרחותו של האסיר מיועד למקרים חריגים של "תקנת ציבור פלילית"; מכל מקום, עונש המאסר המצטבר המירבי בגין העבירות המקבילות בישראל הינו נמוך מזה שהוטל על המשיב בארה"ב.